

PLAN ROZWOJU WSI MODŁA

Ciechanów, czerwiec 2005r.

I. CEL, ZAKRES I CZAS REALIZACJI PLANU ROZWOJU WSI MODŁA

1.1 Cel opracowania

Plan rozwoju wsi Modła, zwany dalej „Planem”, jest dokumentem przyczyniającym się do analizy istniejących zasobów materialnych i nie materialnych jak również wytyczny co do dalszego rozwoju tej miejscowości. Ponadto jest to dokument obligatoryjny w przypadku ubiegania się o środki z funduszy strukturalnych UE w ramach SPO ” Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004-2006” w zakresie działania ” Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego”.

Celem opracowania Planu jest sformułowanie kierunków rozwoju wsi na lata 2005 -2006 i określenie sposobu ich realizacji.

1.2 Zakres opracowania

Przedmiotem opracowania jest:

- a) analiza zasobów sołectwa;
- b) analiza korzystnych i niekorzystnych cech wewnętrznych sołectwa, oraz potencjalnych szans i zagrożeń występujących w otoczeniu, które mogą mieć wpływ na sołectwo i jego mieszkańców (analiza SWOT);
- c) kierunki rozwoju /odnowy/ wsi;
- d) opis wybranego przedsięwzięcia.

Plan ma charakter społeczny i będzie aktualizowany oraz korygowany. Ma on służyć koncentracji środków i efektywności ich wykorzystania, co będzie monitorowane przez lokalną społeczność.

Obszarem realizacji Planu jest sołectwo Modła, gmina Ciechanów, powiat ciechanowski, woj. mazowieckie.

Gmina Ciechanów posiada Plan Rozwoju Lokalnego na lata 2005-2013 przyjęty Uchwałą Rady Gminy Nr XX/117/05 z dnia 24 lutego 2005r.

II. AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA NA OBSZRZE OBJĘTYM WDRAŻANIEM PLANU

2.1 Analiza zasobów sołectwa Modła.

Analizę zasobów sołectwa przeprowadzono na podstawie danych statystycznych, danych ze spisu rolnego w 2002 r. , danych Urzędu Gminy oraz informacji zgromadzonych na podstawie wypełnionych przez mieszkańców ankiet.

Zasoby to wszelkie elementy materialne i niematerialne wsi i otaczającego ją obszaru, które mogą być wykorzystane obecnie bądź w przyszłości w realizacji publicznych bądź prywatnych działań służących odnowie wsi.

W analizie zasobów brano pod uwagę:

- a) środowisko kulturowe oraz dziedzictwo historyczne
- b) środowisko przyrodnicze
- c) rolnictwo i gospodarke
- d) obiekty, infrastrukturę

2.2 Charakterystyka wsi MODŁA

Wieś Modła usytuowana jest na północno – zachodnim krańcu gminy Ciechanów, w powiecie Ciechanowskim, należącym do województwa mazowieckiego. Jest to sołectwo graniczne i od północy styka się z gminą Regimin a od zachodu z gminą Strzegowo. W centrum wsi krzyżują się dwie drogi powiatowe : Ciechanów – Modła i Unikowo – Modła – Sulerzyż (droga strategicznego znaczenia). Modła to wieś produkcyjna zamieszkała przez 135 osób (stan na 1.06.2005), z 45 mieszkaniami w zabudowie zagrodowej i jednorodzinnej.

2.2.1 Środowisko kulturowe i dziedzictwo historyczne

Pierwsza wzmianka o wsi pochodzi z 1404 r. (*Modla*), kolejne z 1405 r. (*Mogła*) i z 1410 r. (*Mogla, Mothla*). Dla odróżnienia od wyodrębnionych z jej gruntów Modelki, przez pewien czas była w użyciu nazwa Modła Duża (*Maior*). Wyraz Modła może mieć dwojakie pochodzenie: kultowe, pochodzące z czasów pogańskich, oznaczające miejsce, w którym oddawano cześć słowiańskim bogom, albo topograficzne, od *mod* podmokłej łąki, może błota. Z dawnych czasów istniejący wyraźny podział społeczny na Modłę Włościańską i Modłę Szlachecką istniał jeszcze w 1934r. gdzie oddzielnie widniały obie wsie w wykazie urzędowym. Ten podział ludności łagodziły i zbliżały szczególniejsze doświadczenia, np. pożary a także zawiązanie się w 1926 r. Ochotniczej Straży Pożarnej, która jednoczyła wszystkich i zdobyła się na własną remizę, będącą przez lata centrum życia kulturalnego, głównie zabaw tanecznych. Później mieścił się w niej klub wiejski. Obecnie OSP liczy 16 osób, a remiza została rozebrana w 2002 r. Dzisiaj w jej miejsce postawiono nowy budynek remizy z dołem przeznaczonym na świetlicę wiejską wraz z pomieszczeniami pomocniczymi, zaś góra remizy to pomieszczenia magazynowe dla OSP.

Modła należy do większych wsi w gminie. Dane z 1880 r. mówią że, liczyła wtedy 42 domy i 383 mieszkańców i średni co roku przychodziło na świat 10 – cioro dzieci. Z czasem jednak wieś bardzo się wyludniła. Niestety trend ten nadal istnieje i tak w ciągu ostatnich 5 lat urodziło się w tej wsi zaledwie 5 – cioro dzieci. Rozwojowi osadnictwa na tych terenach sprzyjał ważny szlak handlowy łączący grody Gąski-Chotum-Modłę, należący do najstarszych. Na terenie wsi jest stanowisko archeologiczne objęte strefą ochrony konserwatorskiej lecz ze względu na dalsze badania i bezpieczeństwo pomija się jego lokalizację. Występują tu zabytki budownictwa mieszkalnego w liczbie sztuk 5 (tj. domy mieszkalne i budynki gospodarcze). Znajduje się tu również w lesie (20x15m) cmentarz z I wojny światowej przy drodze do Woli Kanigowskiej. Jest trudny do zidentyfikowania ze względu na jego zaniedbanie. We wsi są 4 figury i krzyże przydrożne, wyznaczające granice wsi i pól, a przy tym służą do pożegnań zmarłych przed eksportacją na cmentarz. Ponadto przy dwóch z nich kultywowany jest zwyczaj śpiewania pieśni do Matki Boskiej zwany „majowym”.

Osobliwością wsi jest położone z dala od niej wzniesienie – Łysa Góra. Wiąże się z nim legendy i podania, w których występują również czarownice. Wzniesienie to, bogate w żwir i piasek, zaspokajało zapotrzebowanie okolicznej ludności na te materiały. Służyła ona również do pochówku osób zmarłych w czasie epidemii. Tuż za wsią, po lewej stronie drogi do Chotumia, znajduje się kaplica murowana, umiejscowiona na większym kopczyku ziemi, otoczona kępami bzu, sygnowana literami A.R. (wystawiona przez Anielę Radzicką) dla upamiętnienia wiejskiego cmentarza epidemicznego.

Od 1973 roku wieś przynależy do gminy Ciechanów a od 1756r. należy do parafii sulerszyskiej.

2.2.2 Środowisko przyrodnicze

Na terenie Modły wyróżnia się utwory lodowcowe (zwałowe), które tworzą gliny piaszczyste (twardo plastyczne) i piaski gliniaste z otoczkami. Rzeźba terenu ma charakter lekko falisty, miejscami prawie płaskiej równiny. Występuje tu jedna czynna zwirownia (prywatna). W rejonie sołectwa występują dużymi płatami gleby brunatne klas II do IVa. Posiadają one korzystne warunki dla wszystkich upraw oraz warzywnictwa i sadownictwa. Większe kompleksy użytków zielonych gorszej wartości tj. kl V należy pozostawić w dotychczasowym użytkowaniu gdyż stanowią one ostoję naturalnych siedlisk flory i fauny a także retencjonują wody powierzchniowe. Na terenie Modły położony jest jeden z większych kompleksów leśnych (51,9 ha). Ze względu na sporą lesistość sołectwa charakteryzuje się ono korzystnymi warunkami bioklimatycznymi i aerosanitarnymi lecz ze względu na wilgotne zagłębienia terenowe i zaleganie wód powierzchniowych nie ma tu dobrych warunków dla budownictwa mieszkaniowego i tereny te są mniej przydatne do upraw rolnych. Dlatego tereny takie zajmowane są przez trwałe użytki zielone. Według koncepcji BIPROMELU opracowanej w 1995 r. istnieje możliwość lokalizacji urządzeń i obiektów małej retencji - zbiorników na dwóch wiejskich stawach o pow. 2,1 ha. Jeden z trzech stawów (najmniejszy) został przez mieszkańców oczyszczony i zarybiony, służy latem jako kąpielisko dla mieszkańców. Służy także jako źródło wody w przypadku pożaru.

W 1994 r. teren gminy (w tym i Modły) został włączony do obszaru funkcjonalnego „Zielone Płuca

Polski”, a od 2004 r. Modła leży w strefie obszaru chronionego krajobrazu w nadwkrzańskim obszarze chronionego krajobrazu (Rozporządzenie Wojewody Nr 6 z 24 lipca 2004r. w sprawie wprowadzenia obszarów chronionego krajobrazu, Dz. U. Nr 203, poz.4939).

2.2.3 Rolnictwo i gospodarka

Największy areal zajmują uprawy zbożowe w kolejności: żyto, mieszanki zbożowe, pszenżyto, pszenica, owies, jęczmień. Z upraw występują też ziemniaki ok. 20 ha i znikoma ilość buraków cukrowych. W hodowli jest ok. 305 sztuk bydła i 216 sztuk trzody chlewnej. Na 39 gospodarstw rolnych tylko 9 jest o pow. powyżej 10 ha.

Struktura wykorzystania gruntów w Modle prezentuje się następująco:

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Powierzchnia w ha</i>	<i>Udział % w ogólnej powierzchni sołectwa</i>	<i>Udział % w ogólnej powierzchni gminy</i>
<i>Powierzchnia ogólna</i>	781,3727	100	5,56
Grunty orne	333,9173	42,74	4,06
Łąki trwałe	114,1459	14,61	9,09
Pastwiska trwałe	120,7327	15,45	11,67
Sady	2,7235	0,35	1,97
<i>Użytki rolne ogółem</i>	571,5194	73,14	5,36
Nie użytki	4,9988	0,64	3,88
Lasy	156,6732	20,05	6,92
Grunty zadrzewione i zakrzewione	9,3790	1,2	4,09
Drogi	19,3461	2,48	6,26
Tereny mieszkaniowe	10,7892	1,38	3,36
<i>Grunty rolne o najniższej klasie (kl. V, VI, VIz)</i>	211,1545	27,02	6,11
Wody stojące	8,6670	1,11	9,78

Dane ze spisu rolnego 2002r.

Największą powierzchnię w Modle zajmują grunty orne ponad 42 % , następne w kolejności są lasy ponad 20% co jest wynikiem stosunkowo wysokim w porównaniu do innych miejscowości. Dużą powierzchnię zajmują pastwiska i łąki trwałe. Na terenie Modły znajdują się trzy stawy, które można oczyścić i zarybić. Mogą być wykorzystywane jako kąpieliska dla miejscowej ludności. Aktualnie tylko jeden z nich jest oczyszczony. Stanowią one także rezerwy wody dla potrzeb straży pożarnej.

Największy rozwój budownictwa na tych terenach zaobserwowano w latach 1918-1944 i 1945-1978. Modłę zamieszkują głównie rolnicy, renciści i emeryci. Niewiele jest osób pracujących poza sektorem rolnictwa. Niestety niewiele jest też osób młodych, którzy emigrują do większych miast w poszukiwaniu pracy. Głównym źródłem utrzymania mieszkańców jest praca w rolnictwie oraz wszelkiego rodzaju świadczenia jak renty, emerytury, zasiłki socjalne itp. Problemem na wsi jest bieda panująca wśród rolników małorolnych oraz osób starych i schorowanych.

We wsi działa Rada Sołecka, jest też aktywny i zaradny Radny oraz prężnie działa Ochotnicza Straż Pożarna.

Swoje warunki mieszkaniowe większość mieszkańców ocenia jako średnie/dobre, obejścia są zadbane, brak chodników wzdłuż drogi , brak małej architektury i miejsc do czynnego uprawiania sportu. W

centrum wsi jest ładny zadbane klomb kwiatowy przy przystanku autobusowym, którym mieszkańcy się opiekują. Połączenia autobusowe są dobre choć mogłyby być częstsze w stronę Ciechanowa. Mieszkańcy potrafią się zorganizować, pomagają sobie wzajemnie.

2.2.4 Obiekty i infrastruktura

Na terenie wsi istnieje jeden sklep ogólnospożywczy oraz nowo wybudowany budynek remizy strażackiej. Wieś od 1961 r. jest zelektryfikowana, a pierwszy telefon został założony w 1968r. W 1994 r. wieś otrzymała wodę z ujęć publicznych. W 1997 r. na obrzeżach wsi od strony Chotumia przeprowadzona została pierwsza nitka gazowa rurociągu Jamajskiego. Pochodzący z lat międzywojennych bruk został przykryty dywanikiem asfaltowym w 1982r. Obecnie większość mieszkańców przyłączona jest do wodociągu, dostęp do gazu butlowego określają jako dobry. Śmieci i nieczystości są utylizowane przez mieszkańców, we własnym zakresie: palone w piecach, wywożone na wysypisko śmieci w Woli Pawłowskiej. Nieczystości gromadzone w przydomowych szambach są okresowo wywożone od oczyszczalni ścieków przez zamówione szambiaraki.

2.2.5 Analiza SWOT

Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Czyste powietrze ➤ nieskażone środowisko naturalne ➤ stosunkowo duża lesistość, owoce runa leśnego ➤ zadbane otoczenie ➤ umiejętność organizacji i integracji miejscowej ludności ➤ sieć energetyczna, wodociągowa ➤ telefonia stacjonarna ➤ prężnie działająca OSP ➤ aktywny Radny i Rada Sołecka 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Niski poziom technologiczny niektórych gospodarstw ➤ niski poziom wykształcenia ➤ spory odsetek gruntów najniższej klasy ➤ rozdrobnienie gospodarstw rolnych ➤ brak dobrych poboczy ➤ brak chodników w centrum wsi ➤ wąskie drogi ➤ znikomy przyrost naturalny ➤ brak kontenerów na śmieci
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Oczyszczenie i zagospodarowanie stawów, zarybienie, zorganizowanie kąpieliska ➤ wykończenie i wyposażenie remizy strażackiej z częścią świetlicową ➤ reaktywacja koła gospodyń wiejskich ➤ zorganizowanie placu wokół remizy dla potrzeb dzieci i młodzieży ➤ poprawa stanu nawierzchni dróg i poboczy ➤ powstanie ścieżki rowerowej-rozwój lokalnej turystyki ➤ możliwość uzyskania dopłat dla rolników i dotacji z UE na realizację zadań służących poprawie sytuacji w sołectwie 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Wyludnianie się wsi ➤ wzrastające bezrobocie ➤ ubożenie części społeczeństwa ➤ emigracja w celach zarobkowych ➤ powstawanie dzikich wysypisk śmieci ➤ alkoholizm

III. KIERUNKI ROZWOJU /ODNOWY/WSI

Odnowa wsi to proces kształtowania warunków życia na obszarach wiejskich, którego animatorem i podmiotem jest społeczność danej wsi. Proces ten wpływa na standard życia i jego jakość oraz źródła utrzymania mieszkańców, jednocześnie zachowując tożsamość wsi wyrażającą się wartościami życia wiejskiego.

Z analizy zasobów wynika, iż ludność zamieszkująca wieś zajmuje się głównie rolnictwem. Niewiele osób pracuje zawodowo. Dlatego rolnictwo jest podstawą rozwoju tej miejscowości. W najbliższych latach, przewiduje się zalesienie ok. 10% najsłabszych gruntów dla wyrównania połaci leśnych na granicy z Modelką. Małe gospodarstwa, z racji przystąpienia do UE i stawianych w związku z tym nowych wymogów, zanikną a grunty do nich należące zostaną przeznaczone na powiększenie istniejących większych gospodarstw. Znikną małe i nieekonomiczne gospodarstwa, natomiast rozwijać się będą duże, stosujące nowoczesne technologie. Spowoduje to odejście z rolnictwa sporej części osób tam pracujących. Osoby takie będą się utrzymywać z różnego typu rent czy emerytur, będą też szukały pracy w mieście lub rozpoczną własną działalność gospodarczą. Ogólnie struktura wykorzystania gruntów nieznacznie tylko zmieni się na korzyść terenów leśnych.

Analizując słabe i mocne strony wsi, jak również wynikające z nich szanse i zagrożenia możemy określić kierunki rozwoju wsi Modła.

- a) rozwój bazy kulturalnej
- b) kultywowanie tradycji
- c) integracja mieszkańców
- d) rozwój miejscowości w zgodzie ze środowiskiem naturalnym

W ramach planowanych kierunków rozwoju wsi przewiduje się zrealizowanie następujących zadań:

1. Wykończenie i wyposażenie części świetlicowej remizy strażackiej;
2. Wykończenie pomieszczeń magazynowych dla OSP w budynku Remizy Strażackiej;
3. Zagospodarowanie terenu wokół remizy strażackiej dla potrzeb dzieci i młodzieży;
4. Reaktywacja Koła Gospodyń Wiejskich;

w dalszej perspektywie czasowej

5. Postawienie zbiorczych kontenerów na śmieci;
6. Oczyszczenie stawów, zaplanowanie ich wykorzystania;
7. Wytczenie trasy ścieżki rowerowej.

Realizacja powyższych zadań przyczyni się do poprawy estetyki wsi i podniesienia standardu życia mieszkańców, jednocześnie integrując społeczność lokalną. Ponadto będzie bodźcem do dalszych działań społeczności lokalnej przy pomocy różnych instytucji państwowych i prywatnych na rzecz wsi, co w konsekwencji prowadzi do jej uaktywnienia i integracji.

IV. OPIS WYBRANEGO PRZEDSIĘWZIĘCIA.

W ramach przedsięwzięcia realizowanego z SPO „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004-2006” w zakresie działania 2.3 planowane jest wykończenie i wyposażenie części świetlicowej /dołu/ budynku remizy strażackiej wybudowanej w centrum wsi. Świetlica ta wraz z pomieszczeniami pomocniczymi i toaletami pełnić będzie funkcje kulturalne, będzie miejscem spotkań wiejskich, organizacji różnych imprez kulturalnych i oświatowo-szkoleniowych.

4.1 Kosztorys planowanego przedsięwzięcia

Ogólny koszt inwestycji to koszty robót – 143 316 brutto (117 472,30 netto) oraz koszty ogólne związane zakupem tablic promocyjnych, przygotowaniem dokumentacji itp. w sumie ok. 1500Zł, Całkowity koszt inwestycji brutto 144816zł brutto

W ramach zadania przewiduje się wykonanie następujących robót:

- 1/ Roboty wykończeniowe wewnętrzne
  - a/ tynki i okładziny ścian ok. 13 961zł
  - b/ podłóża i posadzki ok.38 571zł
  - c/ malowanie ok.7 311zł
  - d/ wyposażanie kuchni i szatni 5 088zł
- 2/ Roboty zewnętrzne
  - a/ elewacja ok. 28 594zł
- 3/ Roboty sanitarne
  - a/wewnętrzne – instalacja wodociągowa i ciepłej wody ok. 4 363zł
- 4/ Wewnętrzna instalacja kanalizacji sanitarnej ok. 4 651zł
- 5/ Roboty elektryczne ok. 14 932zł

4.2 Harmonogram planowanego przedsięwzięcia.

1. Ogłoszenie przetargu IX 2005r
2. Roboty budowlane
  - a/Tynki i okładziny wewnętrzne – X-XI 2005r.
  - b/Podłóża i posadzki – X-XI 2005r.
  - c/Malowanie – XI-XII 2005r.
  - d/Wyposażenie kuchni i szatni – II 2006r.
  - e/Elewacja IX-X 2005r.
3. Instalacja wodociągowa i ciepłej wody – IX 2005-XII 2005r.
4. Instalacja kanalizacji sanitarnej IX 2005-XII 2005r.
5. Instalacje elektryczne IX 2005-XII 2005r.

Przewodniczący Rady Gminy

Leszek Zmudczyński